

7-amaliy mashg'ulot: Photoshopda maxsus filtr va effektlami qo'llash.

4-§. Adobe Photoshopda gradiyent yaratish

Gradiyent – bu bir rangdan boshqa rangga silliq o'tish (o'zgarish) effektidir. U dizayn, fon, tugmalar, ramkalar va boshqa grafik elementlarni bezashda keng qo'llaniladi. Adobe Photoshop dasturida gradiyentlar orqali tasvirlarga chuqurlik, hajm, yorqinlik yoki dekorativ ko'rinish berish mumkin.

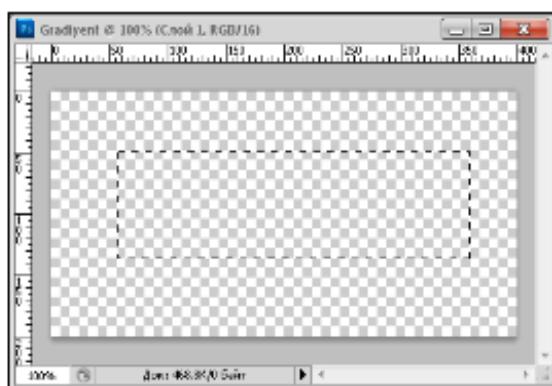
Radiyentning asosiy xususiyatlari:

1. Ranglar o'tishi – Gradiyent bir yoki bir nechta ranglar orasida silliq o'tishni ta'minlaydi.
2. Yo'nalish – Ranglar chapdan o'ngga, yuqorida pastga yoki burchakli yo'nalishda o'tadi.
3. Shakli (usuli) – Gradiyentlar bir nechta shaklda bo'lishi mumkin:
4. Linear (chiziqli)
5. Radial (doirasimon)
6. Angle (burchakli)
7. Reflected (aks ettirilgan)
8. Diamond (rombsimon)

Photoshop dasturidagi Gradient Tool (G) – bu gradiyent yaratish uchun asosiy vosita bo'lib, asboblar panelida joylashgan.

1-topshiriq. Photoshop dasturida **Градиент** uskunasi yordamida, ajratib olingan sohani bo'yash.

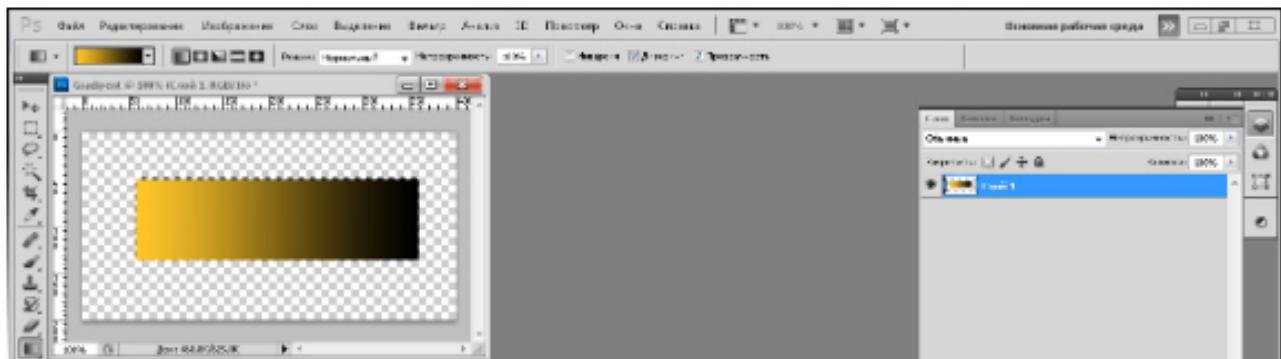
1. **Градиент** uskunasi yordamida, ajratib olingan sohani bo'yash uchun, **Прямоугольная область** uskunasidan foydalaniladi (M tugmasi):

4.1-rasm. Прямоугольная область uskunasi yordamida ajratilgan soha.

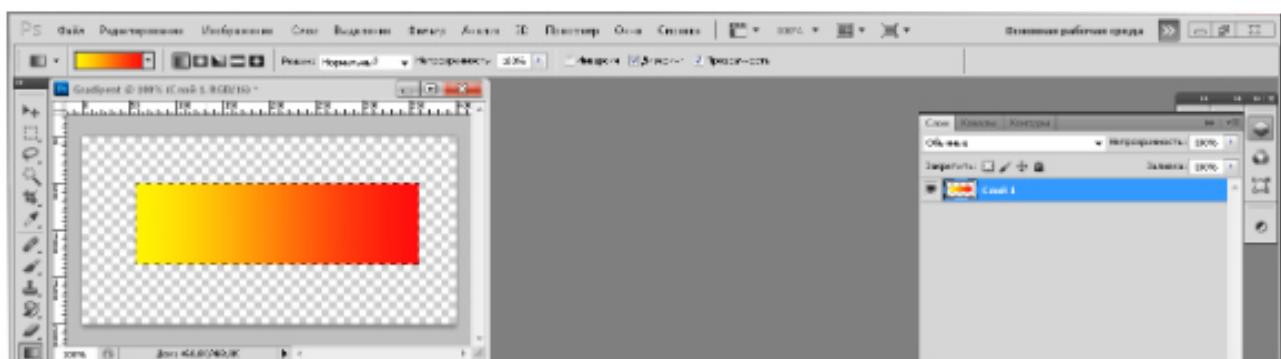
2. Bundan so'ng, uskunalar panelidan **Градиент** uskunasi (G tugmasi) tanlanadi.

3. Ajratib olingan sohaning ixtiyoriy nuqtasi sichqoncha chap tugmasini bosgan holda qarama-qarshi tomonga suriladi:

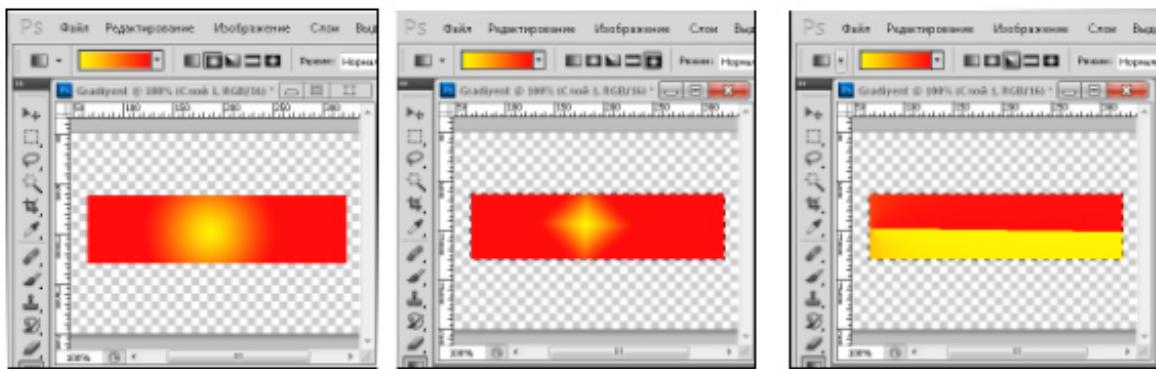
4.2-rasm. Ajratilgan sohani Градиент uskunasi yordamida bo'yash.

4. **Градиент** parametrlaridan ranglarni almashtirish uchun, uskunalar panelining quyi qismida joylashgan **Выберите основной цвет** va **Выберите фоновый цвет** uskunalari yordamida kerakli ranglar tanlanadi va yuqorida bajarilgan (3-ish) ish takrorlanadi:

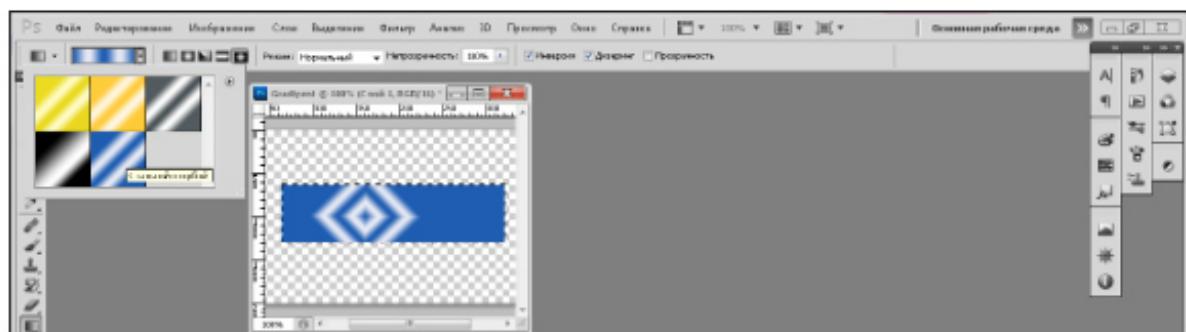
4.3-rasm. Градиент xususiyatini o'zgartirish.

Градиент uskunasining yana bir imkoniyati, uni chiziqli, radius bo'yicha tarqalish, konus ko'rinishli, oynasimon tarqalish va romb shaklida namoyon bo'lishidir. Bu ishni bajarish uchun uskuna parametrlaridan keraklisini tanlash kifoya. Quyida har bir **Градиент** shakliga mos bo'yashlardan namunalar keltirilgan:

4.4-rasm. Градиент турлари.

Градиентті тahrirlash ro‘yxatida tayyor shablonlar ham mavjud. Ushbu ro‘yxatdan keraklisi tanlanib, yuqorida bajarilgan (3-ish) ish yana takrorlanadi:

4.5-rasm. Градиент шаблонлари.

Adobe Photoshop gradiyent yordamida silliq ranglar hosil qilinadi. Grafika va dizayn sohasida gradiyentlar bir nechta ranglarni birlashtirish uchun ishlatalidi. Misol uchun, rassom Filipe Pantone o‘zining aksariyat asarlarida ekspressiv gradiyentlardan, Instagram ilovasi esa o‘z logotipi uchun murakkab to‘rt rangli gradiyentdan foydalanadi. Bu esa grafika sohasida jozibadorlikni ta’minlaydi.

Savollar va mustaqil bajarish uchun topshiriqlar

Adobe Photoshop dasturida Gradient Tool yordamida quyidagi amallarni bajaring:

1-topshiriq: Yangi ish hujjatini yaratting

- O‘lchami: 800x600 px
- Foni: Oq (White)

2- topshiriq: Gradiyent vositasini tanlang

- Asboblar panelidan Gradient Tool (G) ni tanlang

3- topshiriq: Rang o'tishini sozlang

a) Gradiyent oynasini oching va 2 ta rangni tanlang:

Masalan: ko'k → oq yoki qizil → sariq

4- topshiriq: Gradiyentni chizing

a) Sichqonchani yuqoridan pastga yoki chapdan o'ngga tortib, gradiyent hosil qiling

b) Linear yoki Radial turini tanlab, har xil effektlarni sinab ko'ring

5- topshiriq: Fonga matn yozing

a) Text Tool yordamida o'zingizning ismingizni yoki "Gradiyent topshirig'i" deb yozing

6- topshiriq: Natijani saqlang

a) Rasmni .jpg yoki .png formatida saqlang

(File → Save As → Format: PNG)

6-§. Photoshopda 3x4 o'lchamli rasm yaratish

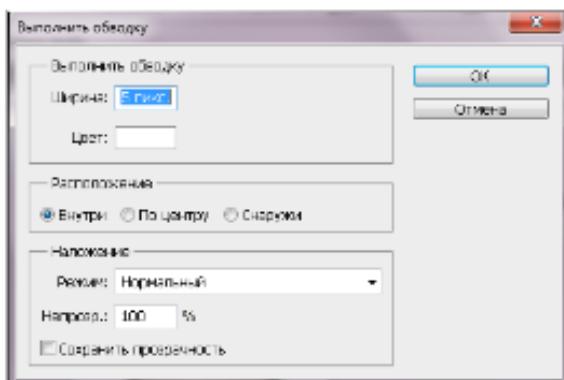
3x4 o'lcham odatda pasport rasmni, talabalar guvohnomasi, ID karta, hujjat uchun foto kabi maqsadlarda ishlataladi. Photoshopda bu o'lcham piksel (px) orqali beriladi. Raqamlar dpi (dots per inch – har dyuymdagi nuqtalar soni) ga bog'liq bo'ladi.

1-topshiriq. 3x4 o'lchamli rasm hosil qilish.

1. Kompyuter xotirasida mavjud rasm loyiha oynasiga yuklanadi. Buning uchun **Файл** menyusining **Открыть** (Ctrl+O) bandi bosiladi va xotiradagi rasm tanlanib, muloqot oynasidagi **Открыть** tugmasi bosiladi.

2. 3x4 o'lchamli oltita rasmni bitta faylda hosil qilish uchun, har bir rasmning atrofida oq chiziq hosil qilish kerak. Chunki rasmlar bir-biridan ajralib turishi lozim. Buning uchun yangi **Слой 1** nomli qatlam ochiladi (Ctrl+Shift+N→OK) va shu qatlam tanlanib, rasm to'liq bilgilanadi (Ctrl+A).

3. Menyular satridan **Редактирование→Выполнить обводку** ketma-ketligi tanlanadi. Natijada **Выполнить обводку** oynasi hosil bo'ladi:

6.17-rasm. Выполнить обводку оynasi.

Ushbu oynadan kerakli parametrlar: **Ширина=5 пиксель**, **Цвет=oq (FFFFF)**, **Расположение=Внутри** bandlari sozlanadi va **OK** tugmasi bosiladi. Natijada rasm va uning chegarasi orasida 5 px ga teng bo'lgan oq chiziq (ramka) hosil bo'ladi:

6.18-rasm. Выполнить обвод оynasining standart holati.

6.19-rasm. Выполнить обвод оynasining parametlari o'zgartirilgan holati.

4. Tayyor bo'lgan rasm **3x4** nom va **.jpg** kengaytmada saqlanadi (**3x4.jpg**).

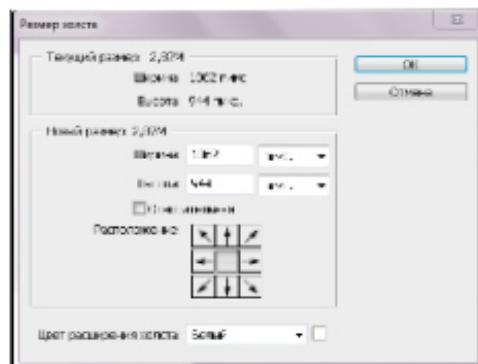
Buning uchun **Файл→Сохранить как** ketma-ketligi bajarilgandan so'ng, **Тип файлов** ro'yxatidan **.jpg** bandi tanlanadi.

5. Adobe Photoshop ishchi oynasidagi barcha fayllar yopiladi (Ctrl+Alt+W).

Kompyuter xotirasidan **3x4.jpg** nomli rasm loyiha oynasiga yuklanadi. Buning uchun **Файл** menyusining **Открыть** (Ctrl+O) bandi bosiladi va xotiradagi rasm tanlanib, muloqot oynasidagi **Открыть** tugmasi bosiladi.

6. Loyiha fayli yuklangandan so'ng, **Окно** menyusidan **Слои** bo'limi (F7) tanlanilib, qatlamning nomidan o'ngda hosil bolgan qulf belgisi ustiga sichqoncha chap tugmasi ikki marta bosiladi. Hosil bo'lgan muloqot oynasidan **OK** tugmasi bosiladi. Natijada rasmni tahrirlash imkoniyati yaratiladi.

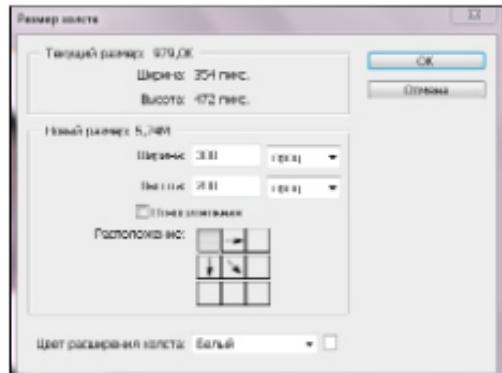
7. Keyingi qadamda, menyular satridan **Изображение→Размер холста** (Alt+Ctrl+C) ketma-ketligi tanlanadi. Natijada **Размер холста** oynasi hosil bo'ladi:

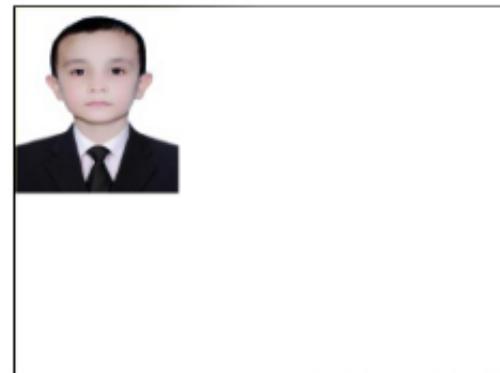
6.20-rasm. Размер холста оynasi.

Ushbu oynadan kerakli parametrlar sozlanadi, ya'ni, gorizontal yo'nalishda uchta, vertikal yo'nalishda ikkita rasm joylashtirish uchun, foiz o'lchov birligida

Ширина=300 процент, Высота=200 процент o‘lchamlari tanlanadi. **Расположение** parametrini rasmlar yuqori chap burchakdan pastki o‘ng burchakkacha proporsiyalanishi uchun, yuqori chap burchakdagi kvadrat tanlanadi va **OK** tugmasi bosiladi. Natijada 3x4 o‘lchamli rasmning bir donasi tayyor bo‘ladi:

6.21-rasm. Размер холста оynasidagi parametrlarni sozlash.

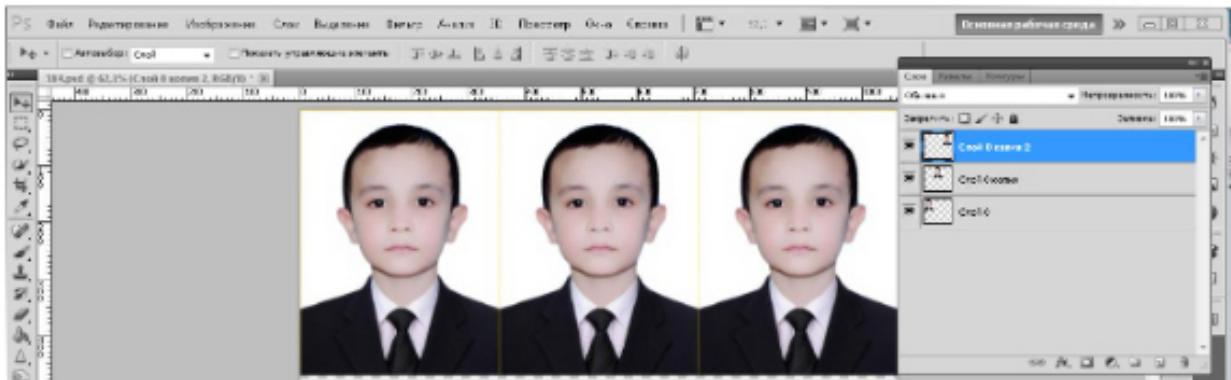

6.22-rasm. Размер холста оynasidagi parametrlarni sozlash natijasi.

5. Bundan so‘ng, qatlam dublikat qilinadi. Buning uchun qatlam ustiga sichqoncha o‘ng tugmasi bosiladi va **Создать дубликат слоя** (Ctrl+J) bandi tanlanadi. Natijada **Слой 0** nomli qatlamning dublikati **Слой 0 копия** nomida hosil bo‘ladi.

6. Yuqoridagi amallar bajarilganidan so‘ng, **Слой 0 копия** nomli qatlam tanlanadi va **Shift** tugmasini bosgan holda **Перемещение** (V tugmasi) uskunasi yordamida rasm belgilanib, chap tomonga suriladi. Natijada 3x4 o‘lchamli rasm bittaga ko‘payadi.

7. Shundan so‘ng, **Слой 0 копия** nomli qatlam dublikat qilinadi (Ctrl+J). Dublikat qilingan qatlam **Слой 0 копия 2** deb nomlanadi va uni ham **Shift** tugmasini bosgan holda **Перемещение** (V tugmasi) uskunasi yordamida rasm belgilanib, chap tomonga suriladi. Natijada 3x4 o‘lchamli rasm uchinchisi hosil bo‘ladi:

6.23-rasm. Rasmlar sonini ko‘paytirilgan holati.

8. **Ctrl** tugmasini bosgan holda yaratilgan **Слой 0**, **Слой 0 копия**, **Слой 0 копия 2** qatlamlar tanlanib, barchasining dublikati hosil qilinadi (**Ctrl+J**). Dublikat qilingan qatlamlar **Слой 0 копия 3**, **Слой 0 копия 4**, **Слой 0 копия 5** nomlariga ega bo‘ladi.

9. Bundan so‘ng, **Слой 0 копия 3** qatlami tanlanadi va **Shift** tugmasini bosgan holda **Перемещение** (**V** tugmasi) uskunasi yordamida birinchi 3x4 rasm belgilanib, quyi tomonga suriladi. Bu ish **Слой 0 копия 4** va **Слой 0 копия 5** qatlamlari uchun ham bajariladi. Natijada 3x4 o‘lchamli olti dona rasm bitta faylda mujassamlanadi:

6.24-rasm. Bir xil rasmning bir faylda to‘liq joylashtirilgan holati.

10. **Слони** panelidan barcha qatlamlarni tanlab (**Ctrl** tugmasi va sichqoncha chap tugmasi birgalikda bosiladi), sichqoncha o‘ng tugmasini bosgan holda **Объединить слои** (**Ctrl+E**) bandini tanlanadi. Shunda barcha qatlamlar yagona qatlamda mujassamlashadi.

7. Bundan so‘ng, **Файл→Сохранить** (**Ctrl+S**) ketma-ketligi tanlanib, tayyor rasm **3x4_6ta.jpg** nomi bilan saqlanadi (rasmni nomlash va kerakli formatni tanlash ixttiyoriy).

Savollar va mustaqil bajarish uchun topshiriqlar

1. O'zingizga tegishli 3x4 sm o'lchamdagи hujjat rasmini tayyorlang.

a) Yangi hujjat yarating:

Файл → Создать (File → New) menyusi orqali yangi hujjat oching.

Sozlamalar:

- **Ширина (Width):** 3 см
- **Высота (Height):** 4 см
- **Разрешение (Resolution):** 300 пикс/дюйм
- **Содержимое фона (Background Contents):** Белый (White)

b) Rasm joylashtiring:

- Файл → Поместить встроенные объекты (File → Place Embedded)

orqali suratni oching.

- Rasmni kerakli o'lchamga keltirib, markazga joylashtiring.

c) Fonni tozalang yoki rang bering:

Fonni ajratish uchun:

- Быстрое выделение (Quick Selection Tool) yoki
- Выделение → Предмет → Удалить фон (Select → Subject → Remove Background)

- Yangi qatlamga (слой) mos rangdagi fon bering (masalan: oq, moviy).

d) Matn yozing (ixtiyoriy):

- Горизонтальный текст (Text Tool) vositasidan foydalanib, rasm tagiga “3x4 hujjat rasmi” deb yozing.

e) Rasmni saqlang:

- Файл → Сохранить как (File → Save As)
- Format: **JPEG** yoki **PNG**
- Nomi: ism_familiya_3x4.jpg

2. Rasmni boshqa o'lchamlarda (4x6 sm, 5x5 sm) ham tayyorlab ko'ring va farqini tahlil qiling.